

Neatliekamās palīdzības novērtēšana bērniem Latvijas slimnīcās, izmantojot simulācijas

Reinis Balmaks^{1,2}, *Baiba Ziemele*^{2,3}, *Madara Blumberga*^{2,4},
Reinis Upenieks^{2,3}, *Jana Pavāre*^{2,5}, *Luīze Bidiņa*^{2,3},
*Marc Auerbach*⁶, *Isabel T. Gross*⁶

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Klīnisko prasmju un medicīnas tehnoloģiju katedra, Latvija

² Bērnu klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte, Latvija

⁴ Rīgas Stradiņa universitāte, Sarkanā Krusta medicīnas koledža, Latvija

⁵ Rīgas Stradiņa universitāte, Pediatrijas katedra, Latvija

⁶ Jeila Medicīnas skola, Amerikas Savienotās Valstis

Ievads. Latvijā ir tikai viena specializēta bērnu slimnīca, kur neatliekamās palīdzības nodaļā gadā vēršas aptuveni 70 000 pacientu. Tomēr lielai daļai bērnu, kuru stāvoklis ir neatliekams, palīdzība tiek sniegta vietējā daudzprofilu slimnīcā, kur bērnu ārstniecībā piedalās ne tikai pediatri, bet arī neatliekamās palīdzības ārsti, ķirurgi, anesteziologi reanimatologi vai internisti. Lai noskaidrotu, vai ir atšķirība starp sniegto palīdzību specializētā bērnu neatliekamās palīdzības nodaļā un daudzprofilu slimnīcā, tika uzsākts prospektīvs multicentriskais pētījums, izmantojot simulācijas.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir novērtēt Latvijas slimnīcu neatliekamās palīdzības nodaļu gatavību akūtu pediatriko stāvokļu ārstēšanā.

Šis prospektīvais multicentriskais pētījums tika veikts Latvijas slimnīcu neatliekamās palīdzības nodaļās, kurās saskaņā ar hospitalizācijas plānu tiek stacionēti bērni. Pētījuma gaitā notika simulācijas ar četriem standartizētiem scenārijiem. Katra simulētā gadījuma izpilde tika novērtēta pēc kontrollapas. Komandas darbs un komunikācija tika analizēta, izmantojot komandas darba un komunikācijas rīku (*Teamwork and Communication Tool, CTS*). Lai novērtētu nodaļu sagatavotību, tika izpildīta anketa (*Pediatric Readiness Survey*).

Darbā iegūtie dati tika salīdzināti starp bērnu slimnīcas neatliekamās palīdzības nodaļu (BNMP) un daudzprofilu slimnīcu uzņemšanas nodaļām (DNMP).

Rezultāti. Tika apsektas 6 no 16 neatliekamās palīdzības nodaļām, kurās sniedz palīdzību bērniem. Kopējais pediatriko pacientu skaits gadā bija 70 000 pacientu BNMP un 2029 – DNMP. Pediatrikās sagatavotības rādītājs BNMP bija 79,3% un DNMP – 33,7%. Zemākie rādītāji DNMP bija kategorijā “ārstniecības un aprūpes personāls” (2,5%) un “iekšējās kārtības un procedūru apraksti” (8,1%), bērnu slimnīcā šie rādītāji bija 80% un 100%. BNMP zemākais rādītājs bija kategorijā “pediatrikās aprīkojums” (63%), DNMP šis rādītājs bija 58,4%. Zemākie rādītāji tika fiksēti sepses scenārijā gan DNMP, gan BNMP – attiecīgi 31% un 43%. Precīzs bērna svārs netika noteikts nevienā simulācijā. Komandas darba rādītāji bija vājāki DNMP – 40%, turpretī BNMP – 76%.

Secinājumi. Pediatrikās sagatavotība bērnu slimnīcas neatliekamās palīdzības nodaļā ir augstāka nekā daudzprofilu slimnīcās. Kopumā simulāciju novērtējums bija labāks BNMP, lai gan sepses gadījuma simulācijai bija vismazākais novērtējums gan BNMP, gan DNMP. Turpinot pētījumu un apkopojot visu slimnīcu neatliekamās palīdzības nodaļu rezultātus, būs iespējams sniegt plašāku informāciju par atšķirībām starp BNMP un DNMP.